

DIMENSIUNI ALE CULTURII ÎN FORMAREA PROFESIONALĂ ÎNȚIALĂ A CONTABILULUI

CULTURAL DIMENSIONS IN BOOKKEEPER INITIAL
PROFESSIONAL TRAINING

Sofia CĂPĂȚÎNĂ,

lector superior

Universitatea Cooperatist Comercială din Moldova, Chișinău

La formation professionnelle initiale du comptable dépend de la culture générale et de la culture de spécialité du comptable qui s'inscrit dans la situation pro réforme de la Moldova. Dans cet article sont abordées les fonctions que le jeune spécialiste doit posséder, le place et le rôle dans la société contemporaine.

Orice contact al profesorului cu fenomenul educațional îl determină să se realizeze simultan, receptiv și activ, manifestându-se expresiv, în stilul activității didactice, în contextul acesta se prefigurează și dimensiunile culturii generale și profesionale.

Spre deosebire de cultura generală, cultura profesională a cadrului didactic universitar include în sfera sa o cultură de specialitate, raportată la un anumit domeniu din natură sau societate, o cultură psihologică, pedagogică și metodologică – toate constituind condiția indispensabilă a unei eficiențe certe pentru activitatea lui cotidiană.

Cultura profesională cuprinde sistemul de cunoștințe, priceperi, deprinderi, capacități și atitudini necesare pentru exercitarea unei profesii sau a unui grup de profesii înrudite. Ea asigură condiții obligatorii integrării în societate prin intermediul profesiei. Altfel spus, profesia devine un mijloc al socializării umane, oferind condiții prielnice pentru afirmarea tonalității [1, p.22]. Cultura profesională se constituie pe

fondul culturii generale, prin specializarea și adaptarea componentelor acesteia la specificul unei profesii, concomitent cu transmiterea unor cunoștințe de specialitate și formarea unor priceperi, deprinderi și capacități adecvate *contabilului*. Cultura profesională nu poate fi ceva suprapus la ceea ce s-a asimilat și s-a format până în acel moment. În al doilea rând, logica formării culturii profesionale impune evitarea tendinței de concentrare exclusivă asupra unei specializări înguste (2, p.135).

Cultura profesională a cadrului didactic universitar în devenire este de o complexitate aparte, determinată de funcțiile ce decurg din statutul său în societatea noastră:

funcția de specialist într-un anumit domeniu – asigură studenților un sistem de cunoștințe fundamentale, deprinderi și priceperi, care să le permită cunoașterea domeniului contabilitate: din punct de vedere teoretic și aplicativ. Această funcție necesită de la profesor o cultură de specialitate temeinică realizată parțial în învățământul superior economic și

completată ulterior prin diferite forme de perfecționare;

funcția de modelator, contabil al personalității – poate fi îndeplinită de contabilul care posedă o profundă pregătire metodologică. Aceasta permite contabilului să acționeze în direcția realizării obiectivelor având la bază cunoștințele profesionale, aptitudinile profesionale și valorile profesionale, etica și atitudinile cerute pentru a demonstra competența contabilă. Contabilul este capabil să presteze o activitate la un standard definit, cu referire la mediile reale de activitate. Abilitățile profesionale prezintă diferite tipuri de abilități cerute pentru aplicarea cunoștințelor și a valorilor profesionale, etice și atitudinilor în mod adecvat și eficient într-un context profesional al contabilului;

funcția de mediator și copartener – pentru a stabili relații de cooperare, a cărei exercitare depășește limitele instituției de învățământ, extinzându-se asupra părinților, organismelor de stat, mass-media etc.

Din cele expuse reiese că în mod principal *cultura generală* și *cultura profesională* interacționează, având o serie de puncte de tangență. O cultură profesională nu poate fi formată, dacă nu are la bază o cultură generală adecvată.

Rețeaua internațională privind transmiterea informațiilor – comerț, industrie, turism, investiții – are efecte multiple în globalizarea recentă: circulația rapidă și ușoară a ideilor, a imaginilor, a cunoștințelor, dar și a banilor, a bunurilor și, mai ales, a oamenilor generează o cultură globală/mondială comună. În acest context al realității contemporane, apelul la unele teorii sau paradigme explicite sau implicite ar servi drept

ghid al comportamentului adoptat într-o lume a schimbării, reducând astfel timpul de adaptare, evitând situațiile de blocaj și depășind cu mai multă ușurință problemele dificile de negociere. Metodele/paradigmele dezvoltate în teoria și practica de formare inițială a viitorului specialist trebuie să constituie adevărate hărți de orientare pentru activitatea și viața lor. Oricare model adoptat trebuie să dezvolte la studenți capacități și competențe de valorificare maximală a propriului potențial, astfel încât la sfârșitul studiilor aceștia ar fi capabili:

să ordoneze și să generalizeze realitatea (funcție constatativă);

să înțeleagă legăturile între fenomene, să distingă ceea ce este important de ceea ce nu este important (funcție diagnostică);

să anticipeze corect dezvoltările viitoare, să identifice drumul corect pentru îndeplinirea scopurilor (funcție prognostică).

Calitatea instituției de învățământ superior – ansamblul însușirilor, caracteristicilor instituției (în a cărei formare sunt implicate toate resursele disponibile și factorii de mediu), care îi conferă capacitatea de a satisface anumite necesități/cerințe curente și viitoare ale clienților direcți și indirecti de servicii de educație, precum și prevederile standardelor de calitate.

Putem astfel defini două laturi ale calității:

cea obiectivă – exprimată prin standarde care reprezintă respectarea de către instituțiile de învățământ superior a unor specificații ce se referă la proces, sistem, rezultate;

și cea subiectivă – exprimată prin satisfacția nevoilor clienților față de serviciile educaționale prestate, care

reprezintă atractivitatea respectivelor servicii.

Produsul este rezultatul oricărui proces. Acest rezultat poate fi o marfă, un serviciu sau o informație. Când vorbim despre un produs, nu ne referim doar la un bun tangibil, ci și la servicii sau informații care sunt rezultatele proceselor obișnuite și furnizate de instituția de învățământ superior economic.

Pe segmentul învățământ, produsul final al instituției superioare nu este absolventul, ci dezvoltarea lui umană ca valoare adăugată, competența dobândită de acesta la finisarea studiilor. Adică sunt *rezultatele învățării*, rezultate exprimate în termeni de:

cunoștințe acumulate;

capacități intelectuale formate; nivel de dezvoltare a acestor capacități (de a te documenta, de a prelucra informația, de a sistematiza, de a o închea în structuri cognitive, de a opera raționamente inductive și deductive);

capacități de aplicare, de utilizare a cunoștințelor însușite în aprofundarea, dobândirea unor noi informații, în rezolvarea unor noi probleme teoretice și acțiuni practice;

trăsături de personalitate: atitudini, conduite;

nivelul de cultură, formarea profesională, calitatea pregătirii contabililor.

Dacă raportăm noțiunea de cultură la studentul economist, atunci acesta nu poate fi conceput izolat, ci încadrat în societate. Privit ca individ, despre el se zice că este erudit, educat: cultura lui cuprinde atâtea domenii principale, câte cercuri sau sfere de activitate practică acesta. Din acest punct de vedere, deosebim trei domenii principale:

felul cum este organizată viața lui sub aspect material și ambianța în care trăiește;

dezvoltarea la care a ajuns viața lui internă, spirituală;

formele înseși ale vieții sociale.

Din conținutul primului domeniu se dezvoltă cultura exterioară, din cel de-al doilea -- cea interioară și din cel de al treilea -- cea mixtă, adică aceea în care spiritul și corpul se interpătrund.

Cultura exterioară vizează felul în care studenții fac față nevoilor fizice: cum se hrănesc, se îmbracă, mediul ambiant, adică obiceiurile și regulile de viață.

Cultura vestimentară ține de bunul gust, susține V. Mândăcanu, și constă în alegerea vestimentației care îi stă mai bine omului, nu neapărat a celei care este la modă [6]; îmbrăcăminte, coafura este cartea de vizită a omului. Ținuta și expresivitatea sunt strâns legate de starea psihică a omului, de regimul de relaxare și încordare a mușchilor corpului, de poziția de lucru, de cultura exterioară.

Cultura comunicării, sub aspect pedagogic, se bazează pe relațiile dintre profesor și student, învățător și elev. Este izvor de informație, de cunoaștere a altei persoane și factor de interacțiune umană [7, 8]. În acest sens, comunicarea se realizează prin cuvânt, gest, mimică, pantomimii. Aceste atribute țin atât de cultura exterioară, cât și de cea interioară și constituie mijloacele principale în profesia de învățător.

Cultura comportării include manierele elevate, de grație și destindere, de transmitere a gândurilor, sentimentelor și emoțiilor prin acțiuni fizice [3]. Normele comportării civilizate sunt legate de manierele fru-

moase, ținută, gest și mimică exterioară acceptabile.

Cultura interioară se raportează la gradul de dezvoltare a forței productive și la direcția forțelor intelectuale, la procesul de cunoaștere, la calitățile afective și voluționale ale omului.

Cultura intelectuală constă în gradul de cunoaștere a adevărului, grad determinat de nivelul la care se află știința și propagarea cunoștințelor generale.

Cultura estetică (a sentimentelor, a sufletului, a inimii) se conține în gradul de receptivitate pentru frumos, nobil, sublim. Lipsa de receptivitate pentru bucurie se răsfrânge asupra culturii, manifestându-se prin brutalitate, cruzime, indiferență.

Cultura morală (a voinței) constă în orientarea voinței către ce este bun și moral și forța de a realiza. Cultura morală este considerată supremă datorită faptului că măsura culturii unei personalități ne-o dă, în primul rând, moralitatea lui, ce încheie setul de culturi (figura 1).

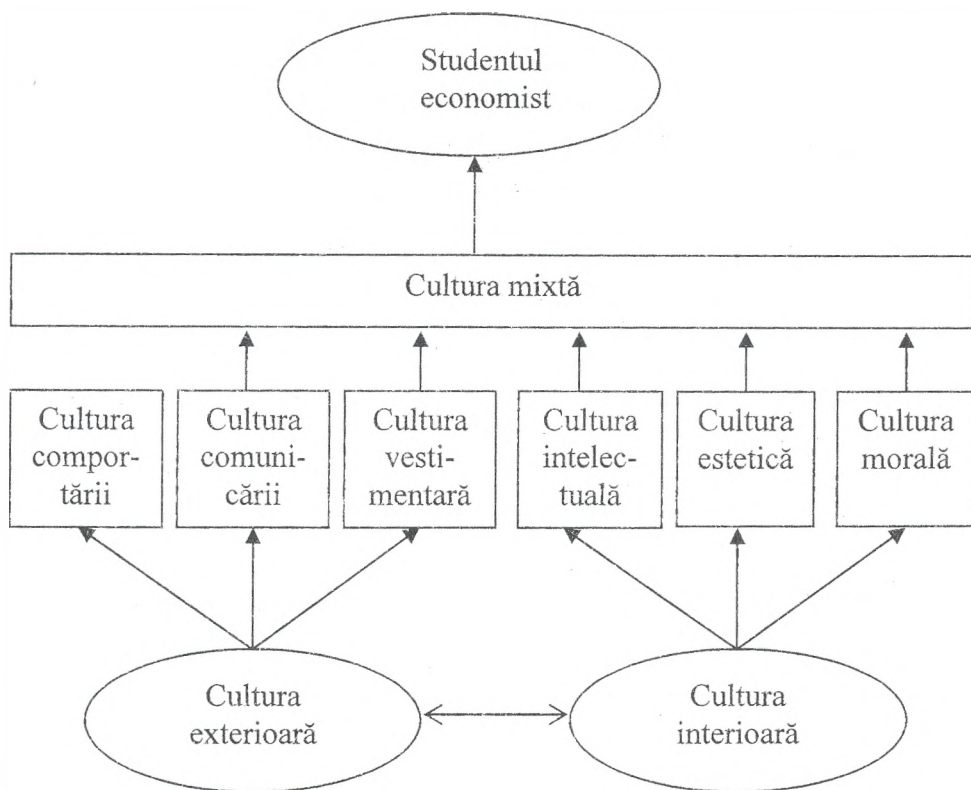
Educația conform culturii cuprinde toate aspectele culturii, privită în ansamblu. Tineretul trebuie educat în conformitate cu treapta de cultură la care s-a ridicat în orice aspect poporul respectiv, în latura interioară, exterioară și socială [1].

Actualmente, cerințele pe care principiul educației conform culturii le formulează față de specialiști au sporit, deoarece cultura în prezent s-a ridicat la o treaptă superioară. Astfel, cultura exterioară și cultura interioară se încadrează în cultura generală și în cea de specialitate și pot fi dezvoltate prin studiul unor discipline opționale care corelează cu aptitudinile, interesele tinerilor studioși, cum ar fi Cultura și etica profesională.

Principala deosebire a noii economii este fundamentarea ei pe cunoștințe și pe tehnologii informaționale, care sunt un factor important în dezvoltarea socio-economică. Este vorba de posibilitățile utilizării informației pe plan mondial, dobândirea abilității de a se orienta în avalanșa de informații, a necesității de perfecționare profesionale, de ridicare a nivelului intelectual și de dezvoltare a spiritului creativ. În țările avansate, în care eficiența economică este o valoare supremă, competiția profesională a stimulat responsabilitatea în fața propriei evoluții.

În lumea contemporană, vocația omului nu mai este asociată cu desăvârșirea prin contemplare, ci este înlocuită cu activism social și cu creativitate profesională.

Figura 1. Aria principiului cultural al educației

Referințe bibliografice

1. Cristea S., Dicționar de pedagogie, Grupul Editorial Litera, Chișinău-București, 2000.
2. Ghidul calității în învățământ superior, Editura Universității din București, 2004.
3. Grigoraș L., Personalitatea morală, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982.
4. Habermas J., Conștiința morală și acțiune comunicativă, Editura ALL, București, 2000.
5. Kneller G.F., Logica și limbajul educației, EDP, București, 1973.
6. Mândăcanu V., Dimensiunea spirituală a comportamentului civilizat. Concepte. Repere teoretice și practice. Opinii, Editura Lyceum, Chișinău, 2002.
7. Rădulescu-Motu C., Personalismul energetic și alte scrieri, București, 1984.
8. Șoitu L., (coord.), Comunicare și educație, Editura Spiru Haret, Iași, 1996.